

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ¹⁾

z dnia 2016 r.

w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, którzy pobierali naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw

Na podstawie art. 94a ust. 6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) warunki i tryb przyjmowania do publicznych przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego, szkół, w tym szkół artystycznych, placówek oraz na kształcenie ustawiczne w formie kwalifikacyjnych kursów zawodowych osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, którzy pobierali naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw, a także rodzaje dokumentów potwierdzających poziom wykształcenia i stan zdrowia tych osób oraz sposób kwalifikowania do odpowiedniej klasy lub na odpowiedni semestr;
- 2) sposób dostosowania procesu kształcenia do potrzeb edukacyjnych osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, którzy pobierali naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw, a także sposób organizacji dodatkowej nauki języka polskiego, dodatkowych zajęć wyrównawczych w zakresie przedmiotów nauczania oraz nauki języka i kultury kraju pochodzenia, o których mowa odpowiednio w art. 94a ust. 4 i 4b–5 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, zwanej dalej „ustawą”;
- 3) wysokość stypendium dla osób, o których mowa w art. 94a ust. 3 pkt 1 ustawy, oraz przypadki, w których stypendium może być obniżone lub zawieszona.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

1) Minister Edukacji Narodowej kieruje działem administracji rządowej __ oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej (Dz. U. poz. 1903).

2) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 35, 64, 195, 668 i 1010.

- 1) szkole za granicą – należy przez to rozumieć szkołę funkcjonującą w systemie oświaty innego państwa;
- 2) uczniu (dziecku) przybywającym z zagranicy – należy przez to rozumieć osobę niebędącą obywatelem polskim oraz osobę będącą obywatelem polskim, którzy pobierali naukę w szkołach za granicą;
- 3) dokumentach – należy przez to rozumieć:
 - a) świadectwo, zaświadczenie lub inny dokument stwierdzające ukończenie szkoły za granicą lub ukończenie kolejnego etapu edukacji lub
 - b) świadectwo, zaświadczenie lub inny dokument wydane przez szkołę za granicą, potwierdzające uczęszczanie ucznia przybywającego z zagranicy do szkoły za granicą i wskazujące klasę lub etap edukacji, który ten uczeń ukończył w szkole za granicą, oraz dokument potwierdzający sumę lat nauki szkolnej tego ucznia lub pisemne oświadczenie dotyczące sumy lat nauki szkolnej tego ucznia, złożone przez jego rodzica albo pełnoletniego ucznia, jeżeli ustalenie sumy lat nauki szkolnej nie jest możliwe na podstawie świadectwa, zaświadczenia lub innego dokumentu;
- 4) miejscu zamieszkania ucznia – należy przez to rozumieć miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ucznia przybywającego z zagranicy.

§ 3. 1. Dziecko przybywające z zagranicy jest przyjmowane do publicznego przedszkola lub publicznej innej formy wychowania przedszkolnego na warunkach i w trybie postępowania rekrutacyjnego dotyczących obywateli polskich, zgodnie z art. 20a ust. 1, art. 20c, art. 20s, art. 20t ust. 1 i 2 pkt 1–3, ust. 6–10, art. 20v, art. 20w ust. 1 i art. 20z–20ze ustawy. Przepisy art. 20t ust. 3 i 5 ustawy stosuje się odpowiednio.

2. Jeżeli przyjęcie dziecka przybywającego z zagranicy do publicznego przedszkola odbywa się w trakcie roku szkolnego, o przyjęciu tego dziecka decyduje dyrektor, zgodnie z art. 20a ust. 2 i 3 ustawy.

3. Jeżeli przyjęcie dziecka przybywającego z zagranicy do publicznej innej formy wychowania przedszkolnego odbywa się w trakcie roku szkolnego, o przyjęciu tego dziecka decyduje dyrektor publicznego przedszkola lub publicznej szkoły podstawowej, lub osoba kierująca daną publiczną inną formą wychowania przedszkolnego.

§ 4. 1. Uczeń przybywający z zagranicy jest przyjmowany do:

- 1) klasy I publicznej szkoły podstawowej, której ustalono obwód, właściwej ze względu na miejsce zamieszkania ucznia – z urzędu, zgodnie z art. 20a ust. 2, art. 20e ust. 1 i art. 20u ust. 1 ustawy, z wyjątkiem sytuacji;
- 2) klasy I publicznej szkoły podstawowej innej niż właściwa ze względu na miejsce zamieszkania ucznia – jeżeli dana szkoła dysponuje wolnymi miejscami;
- 3) klasy I oddziału międzynarodowego w publicznej szkole podstawowej ogólnodostępnej – w uzasadnionych przypadkach, o których mowa w § 11 ust. 1, na podstawie pozytywnego wyniku sprawdzianu predyspozycji językowych, o którym mowa w art. 7b ust. 1 ustawy, jeżeli dana szkoła dysponuje wolnymi miejscami;
- 4) klasy I publicznej szkoły podstawowej sportowej, publicznej szkoły podstawowej mistrzostwa sportowego lub oddziału sportowego w publicznej szkole podstawowej ogólnodostępnej – po spełnieniu warunków, o których mowa w art. 20h ust. 1 pkt 1–3 ustawy, jeżeli dana szkoła dysponuje wolnymi miejscami.

2. Uczeń przybywający z zagranicy jest kwalifikowany do odpowiedniej klasy oraz przyjmowany do:

- 1) klas II–VI publicznej szkoły podstawowej, której ustalono obwód, właściwej ze względu na miejsce zamieszkania ucznia – z urzędu, zgodnie z art. 20a ust. 2, art. 20e ust. 1 i art. 20u ust. 1 ustawy, oraz na podstawie dokumentów;
- 2) klas II–VI publicznej szkoły podstawowej innej niż właściwa ze względu na miejsce zamieszkania ucznia – na podstawie dokumentów, jeżeli dana szkoła dysponuje wolnymi miejscami;
- 3) klas II–VI oddziału międzynarodowego w publicznej szkole podstawowej ogólnodostępnej – na podstawie dokumentów oraz w uzasadnionych przypadkach, o których mowa w § 11 ust. 1, na podstawie pozytywnego wyniku sprawdzianu predyspozycji językowych, o którym mowa w art. 7b ust. 1 ustawy, jeżeli dana szkoła dysponuje wolnymi miejscami;
- 4) klas II–VI publicznej szkoły podstawowej sportowej, publicznej szkoły podstawowej mistrzostwa sportowego lub oddziału sportowego w publicznej szkole podstawowej ogólnodostępnej – na podstawie dokumentów oraz po spełnieniu warunków, o których mowa w art. 20h ust. 1 pkt 1–3 ustawy, jeżeli dana szkoła dysponuje wolnymi miejscami.

§ 5. Uczeń przybywający z zagranicy jest kwalifikowany do odpowiedniej klasy oraz przyjmowany do:

- 1) publicznego gimnazjum, któremu ustalono obwód, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania ucznia – z urzędu, zgodnie z art. 20a ust. 2, art. 20e ust. 1 i art. 20u ust. 1 ustawy, oraz na podstawie dokumentów;
- 2) publicznego gimnazjum innego niż właściwe ze względu na miejsce zamieszkania ucznia – na podstawie dokumentów, jeżeli dana szkoła dysponuje wolnymi miejscami;
- 3) publicznego gimnazjum dwujęzycznego, oddziału dwujęzycznego lub oddziału międzynarodowego w publicznym gimnazjum ogólnodostępnym – na podstawie dokumentów oraz w uzasadnionych przypadkach, o których mowa w § 11 ust. 1, na podstawie pozytywnego wyniku sprawdzianu predyspozycji językowych, o którym mowa w art. 20i ust. 1 ustawy, jeżeli dana szkoła dysponuje wolnymi miejscami;
- 4) publicznego gimnazjum sportowego, publicznego gimnazjum mistrzostwa sportowego lub oddziału sportowego w publicznym gimnazjum ogólnodostępnym – na podstawie dokumentów oraz po spełnieniu warunków, o których mowa w art. 20h ust. 1 pkt 1–3 ustawy, jeżeli dana szkoła dysponuje wolnymi miejscami.

§ 6. W przypadkach, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 oraz § 5 pkt 1, uczeń przybywający z zagranicy jest kwalifikowany i przyjmowany do odpowiedniej klasy z urzędu, z wyjątkiem sytuacji, o których mowa w art. 94aa ust. 1 i 2 ustawy.

§ 7. Uczeń przybywający z zagranicy jest kwalifikowany do odpowiedniej klasy lub na odpowiedni semestr oraz przyjmowany do:

- 1) publicznego liceum ogólnokształcącego – na podstawie dokumentów,
- 2) publicznej szkoły ponadgimnazjalnej prowadzącej kształcenie zawodowe, z wyjątkiem szkoły policealnej – na podstawie dokumentów i zaświadczenia lekarskiego zawierającego orzeczenie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do podjęcia praktycznej nauki zawodu, o którym mowa w art. 20f ust. 1 pkt 2 ustawy,
- 3) publicznej szkoły ponadgimnazjalnej, w której program nauczania realizowany w szkole lub oddziale tej szkoły wymaga od kandydatów szczególnych indywidualnych predyspozycji – na podstawie dokumentów oraz w uzasadnionych przypadkach, o których mowa w § 11 ust. 1, na podstawie wyniku uzyskanego ze sprawdzianu uzdolnień kierunkowych, o którym mowa w art. 20f ust. 5 ustawy,
- 4) publicznej szkoły ponadgimnazjalnej dwujęzycznej, oddziału dwujęzycznego lub oddziału międzynarodowego w publicznej szkole ponadgimnazjalnej ogólnodostępnej – na podstawie dokumentów oraz w uzasadnionych przypadkach,

o których mowa w § 11 ust. 1, na podstawie pozytywnego wyniku sprawdzianu kompetencji językowych, o którym mowa w art. 20j ust. 1 ustawy,

- 5) publicznej szkoły ponadgimnazjalnej sportowej, publicznej szkoły ponadgimnazjalnej mistrzostwa sportowego lub oddziału sportowego w publicznej szkole ponadgimnazjalnej ogólnodostępnej – na podstawie dokumentów oraz po spełnieniu warunków, o których mowa w art. 20h ust. 1 pkt 1–3 ustawy,
- 6) publicznej szkoły policealnej – na podstawie wyniku sprawdzianu uzdolnień lub predyspozycji przydatnych w danym zawodzie, o którym mowa w art. 20g ust. 1a i art. 20k ust. 1a ustawy, jeżeli taki sprawdzian jest przeprowadzany w danej szkole, oraz zaświadczenia lekarskiego zawierającego orzeczenie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do podjęcia praktycznej nauki zawodu, o którym mowa w art. 20f ust. 1 pkt 2 ustawy, oraz:
 - a) świadectwa lub innego dokumentu wydanego za granicą potwierdzających w Rzeczypospolitej Polskiej wykształcenie średnie na podstawie art. 93 ust. 1 lub 2 ustawy albo
 - b) świadectwa lub innego dokumentu wydanego za granicą uznanych za dokumenty potwierdzające w Rzeczypospolitej Polskiej wykształcenie średnie na podstawie art. 93 ust. 3 ustawy, albo
 - c) ostatecznej decyzji administracyjnej w sprawie potwierdzenia w Rzeczypospolitej Polskiej wykształcenia średniego, wydanej na podstawie art. 93a ustawy, albo
 - d) świadectwa lub innego dokumentu wydanych za granicą uznanych w drodze nostryfikacji do dnia 31 marca 2015 r. za równorzędne ze świadectwem dojrzałości, świadectwem ukończenia liceum ogólnokształcącego, świadectwem ukończenia liceum profilowanego lub świadectwem ukończenia technikum

– jeżeli dana szkoła dysponuje wolnymi miejscami.

§ 8. Uczeń przybywający z zagranicy jest kwalifikowany na odpowiedni semestr oraz przyjmowany do publicznej szkoły dla dorosłych, z wyjątkiem szkoły dla dorosłych, o której mowa w § 7 pkt 6, na podstawie dokumentów, jeżeli dana szkoła dysponuje wolnymi miejscami.

§ 9. 1. Uczeń przybywający z zagranicy jest przyjmowany do klasy I lub na I rok kształcenia do publicznej szkoły artystycznej lub publicznej placówki artystycznej na podstawie dokumentów oraz na warunkach i w trybie postępowania rekrutacyjnego

dotyczących obywateli polskich, zgodnie z art. 20n ust. 1–6 i 12 ustawy, oraz przepisów rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie warunków i trybu przyjmowania uczniów do publicznych szkół i publicznych placówek artystycznych oraz przechodzenia z jednych typów szkół do innych (Dz. U. poz. 686), z wyjątkiem przepisu § 5 ust. 1 tego rozporządzenia.

2. Uczeń przybywający z zagranicy jest kwalifikowany do odpowiedniej klasy programowo wyższej lub na rok programowo wyższy oraz przyjmowany do publicznej szkoły artystycznej lub publicznej placówki artystycznej, w tym także w trakcie roku szkolnego, na podstawie dokumentów oraz na warunkach i w trybie postępowania rekrutacyjnego dotyczących obywateli polskich, zgodnie z art. 20n ust. 7–9 i 12 ustawy, oraz przepisów rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie warunków i trybu przyjmowania uczniów do publicznych szkół i publicznych placówek artystycznych oraz przechodzenia z jednych typów szkół do innych, z wyjątkiem przepisu § 14 tego rozporządzenia.

§ 10. 1. Uczeń przybywający z zagranicy jest przyjmowany:

- 1) na zajęcia rozwijające zainteresowania lub rozwijające uzdolnienia organizowane w publicznej placówce oświatowo-wychowawczej – na warunkach i w trybie postępowania rekrutacyjnego dotyczących obywateli polskich, zgodnie z art. 20a ust. 1, art. 20o, art. 20s, art. 20t ust. 1 i 2 pkt 1–3, ust. 6–10, art. 20v, art. 20w ust. 3 i 5 i art. 20zb–20ze ustawy;
- 2) do publicznej placówki zapewniającej opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania – na warunkach i w trybie postępowania rekrutacyjnego dotyczących obywateli polskich, zgodnie z art. 20a ust. 1, art. 20p, art. 20s, art. 20t ust. 1 i 2 pkt 1–3, ust. 6–10, art. 20v, art. 20w ust. 3 i 5, art. 20z i art. 20zb–20ze ustawy;
- 3) na kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych – na warunkach i w trybie postępowania rekrutacyjnego dotyczących obywateli polskich, zgodnie z art. 20a ust. 1, art. 20q, art. 20s, art. 20t ust. 1 i 2 pkt 1, ust. 6–10, art. 20v i art. 20zb–20ze ustawy;
- 4) na kwalifikacyjne kursy zawodowe – na warunkach i w trybie postępowania rekrutacyjnego dotyczących obywateli polskich, zgodnie z art. 20a ust. 1, art. 20r, art. 20s, art. 20t ust. 1 i 2 pkt 1 i 4 lit. e, ust. 6–10, art. 20v i art. 20zb–20ze ustawy.

2. W przypadku przyjmowania ucznia przybywającego z zagranicy zgodnie z ust. 1, przepisy art. 20t ust. 3 i 5 ustawy stosuje się odpowiednio.

3. Jeżeli przyjęcie ucznia przybywającego z zagranicy:

- 1) na zajęcia rozwijające zainteresowania lub rozwijające uzdolnienia organizowane w publicznej placówce oświatowo-wychowawczej lub
 - 2) do publicznej placówki zapewniającej opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania, lub
 - 3) na kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych, lub
 - 4) na kwalifikacyjne kursy zawodowe
- odbywa się w trakcie roku szkolnego, o przyjęciu tego ucznia decyduje dyrektor publicznej placówki, zgodnie z art. 20a ust. 2 i 3 ustawy.

§ 11. 1. Dyrektor publicznej szkoły może zdecydować o przeprowadzeniu odpowiednio:

- 1) sprawdzianu predyspozycji językowych, o którym mowa w art. 7b ust. 1 i art. 20i ust. 1 ustawy,
 - 2) sprawdzianu uzdolnień kierunkowych, o którym mowa w art. 20f ust. 5 ustawy,
 - 3) sprawdzianu kompetencji językowych, o którym mowa w art. 20j ust. 1 ustawy,
 - 4) sprawdzianu uzdolnień lub predyspozycji przydatnych w danym zawodzie, o którym mowa w art. 20g ust. 1a i art. 20k ust. 1a ustawy
- jeżeli jest to uzasadnione specyfiką kształcenia w danej szkole, a stopień przygotowania do tego kształcenia ucznia przybywającego z zagranicy nie wynika z dokumentów.

2. Dyrektor publicznej szkoły wyznacza termin sprawdzianu predyspozycji językowych, o którym mowa w art. 7b ust. 1 i art. 20i ust. 1 ustawy, sprawdzianu uzdolnień kierunkowych, o którym mowa w art. 20f ust. 5 ustawy, sprawdzianu kompetencji językowych, o którym mowa w art. 20j ust. 1 ustawy, sprawdzianu uzdolnień lub predyspozycji przydatnych w danym zawodzie, o którym mowa w art. 20g ust. 1a i art. 20k ust. 1a ustawy, oraz prób sprawności fizycznej, o których mowa w art. 20h ust. 1 pkt 3 ustawy, a także wyznacza osoby przeprowadzające ten sprawdzian lub próby sprawności fizycznej. Przepis § 13 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

§ 12. 1. Przy kwalifikowaniu ucznia przybywającego z zagranicy, zgodnie z § 4–9, do odpowiedniej klasy lub na odpowiedni semestr, a w przypadku § 10 – odpowiednio na zajęcia rozwijające zainteresowania lub rozwijające uzdolnienia, kwalifikacyjne kursy zawodowe, kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych lub do publicznej placówki zapewniającej opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego

zamieszkania, dyrektor publicznej szkoły lub publicznej placówki może brać pod uwagę wiek ucznia.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, dyrektor publicznej szkoły lub publicznej placówki może wziąć pod uwagę także opinię rodzica ucznia przybywającego z zagranicy lub pełnoletniego ucznia przybywającego z zagranicy wyrażoną w formie ustnej lub pisemnej.

§ 13. 1. Jeżeli uczeń przybywający z zagranicy nie może przedłożyć dokumentów, zostaje zakwalifikowany do odpowiedniej klasy lub na odpowiedni semestr oraz przyjęty do publicznej szkoły lub publicznej placówki na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej. Przepisy § 4–9, § 11, § 12, § 14–16 stosuje się.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do publicznych szkół policealnych.

3. Termin rozmowy kwalifikacyjnej ustala dyrektor publicznej szkoły lub publicznej placówki. Rozmowę kwalifikacyjną przeprowadza dyrektor publicznej szkoły lub publicznej placówki, z udziałem, w razie potrzeby, nauczyciela lub nauczycieli.

4. W przypadku ucznia przybywającego z zagranicy, który nie zna języka polskiego, rozmowę kwalifikacyjną przeprowadza się w języku obcym, którym posługuje się uczeń przybywający z zagranicy. W razie potrzeby należy zapewnić w rozmowie kwalifikacyjnej udział osoby władającej językiem obcym, którym posługuje się uczeń przybywający z zagranicy.

§ 14. 1. W przypadkach, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 2–4, ust. 2 pkt 2–4, § 5 pkt 2–4, § 7, § 8 i § 9 ust. 2, uczeń przybywający z zagranicy, po spełnieniu odpowiednio warunków, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 i 4, ust. 2 pkt 2–4, § 5 pkt 2–4, § 7, § 8 i § 9 ust. 2, jest przyjmowany do publicznych szkół i publicznych placówek przez dyrektora szkoły lub placówki, na wniosek rodziców ucznia przybywającego z zagranicy lub na wniosek pełnoletniego ucznia przybywającego z zagranicy.

2. W terminie 7 dni od dnia odmowy przyjęcia ucznia przybywającego z zagranicy do publicznej szkoły lub publicznej placówki, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 2–4, ust. 2 pkt 2–4, § 5 pkt 2–4, § 7, § 8 i § 9 ust. 2, rodzic ucznia przybywającego z zagranicy lub pełnoletni uczeń przybywający z zagranicy może wystąpić do dyrektora publicznej szkoły lub publicznej placówki z wnioskiem o sporządzenie uzasadnienia odmowy przyjęcia ucznia przybywającego z zagranicy do danej publicznej szkoły lub publicznej placówki.

3. Uzasadnienie sporządza się w terminie 5 dni od dnia wystąpienia przez rodzica ucznia przybywającego z zagranicy lub pełnoletniego ucznia przybywającego z zagranicy z wnioskiem, o którym mowa w ust. 2. Uzasadnienie zawiera przyczyny odmowy przyjęcia.

§ 15. 1. Dyrektor publicznej szkoły powołuje komisję odwoławczą.

2. W skład komisji odwoławczej wchodzi co najmniej 3 przedstawiciele rady pedagogicznej publicznej szkoły.

3. W skład komisji odwoławczej nie może wchodzić dyrektor publicznej szkoły.

4. Przepisy art. 20zca ustawy stosuje się odpowiednio.

§ 16. 1. Rodzic ucznia przybywającego z zagranicy lub pełnoletni uczeń przybywający z zagranicy może wnieść do komisji odwoławczej publicznej szkoły odwołanie od rozstrzygnięcia dyrektora publicznej szkoły, w terminie 7 dni od dnia otrzymania uzasadnienia.

2. Komisja odwoławcza publicznej szkoły rozpatruje odwołanie od rozstrzygnięcia dyrektora publicznej szkoły, o którym mowa w ust. 1, w terminie 7 dni od dnia otrzymania odwołania. Na rozstrzygnięcie komisji odwoławczej danej publicznej szkoły służy skarga do sądu administracyjnego.

§ 17. 1. Dla osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, podlegających obowiązkowi szkolnemu lub obowiązkowi nauki, które nie znają języka polskiego albo znają go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki, organ prowadzący szkołę organizuje w szkole, w której uczeń realizuje naukę zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego, dodatkową, bezpłatną naukę języka polskiego w formie dodatkowych zajęć lekcyjnych z języka polskiego.

2. Dodatkowe zajęcia lekcyjne z języka polskiego są prowadzone indywidualnie lub w grupach w wymiarze pozwalającym na opanowanie języka polskiego w stopniu umożliwiającym udział w obowiązkowych zajęciach edukacyjnych, nie niższym niż dwie godziny lekcyjne tygodniowo.

3. Tygodniowy rozkład oraz wymiar godzin dodatkowych zajęć lekcyjnych z języka polskiego ustala, w porozumieniu z organem prowadzącym szkołę, dyrektor szkoły, w której są organizowane te zajęcia.

§ 18. 1. Dla osób wymienionych w § 17 ust. 1, w odniesieniu do których nauczyciel prowadzący zajęcia edukacyjne z danego przedmiotu stwierdzi konieczność uzupełnienia

różnic programowych z tego przedmiotu, organ prowadzący szkołę organizuje w szkole dodatkowe zajęcia wyrównawcze z tego przedmiotu.

2. Dodatkowe zajęcia wyrównawcze z danego przedmiotu nauczania są prowadzone indywidualnie lub w grupach, w formie dodatkowych zajęć lekcyjnych z tego przedmiotu, w wymiarze jednej godziny lekcyjnej tygodniowo.

3. Tygodniowy rozkład dodatkowych zajęć wyrównawczych ustala, w porozumieniu z organem prowadzącym szkołę, dyrektor szkoły, w której są organizowane te zajęcia.

§ 19. Łączny wymiar godzin zajęć lekcyjnych, o których mowa w § 17 ust. 2 i § 18 ust. 2, nie może być wyższy niż pięć godzin lekcyjnych tygodniowo w odniesieniu do jednego ucznia.

§ 20. 1. Dla osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, podlegających obowiązkowi szkolnemu lub obowiązkowi nauki, które nie znają języka polskiego albo znają go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki, a także wymagających dostosowania procesu kształcenia do ich potrzeb edukacyjnych oraz formy organizacyjnej wspomagającej efektywność tego kształcenia, organ prowadzący szkołę może zorganizować w szkole, w której uczeń realizuje naukę zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego, oddział przygotowawczy.

2. Oddziału przygotowawczego nie organizuje się w publicznych szkołach artystycznych, publicznych szkołach specjalnych, publicznych szkołach sportowych i publicznych szkołach mistrzostwa sportowego.

3. Zajęcia w oddziale przygotowawczym prowadzą nauczyciele danych zajęć edukacyjnych, którzy mogą być wspomagani przez osobę władającą językiem kraju pochodzenia ucznia, o której mowa w art. 94a ust. 4a ustawy.

4. Nauczanie w oddziale przygotowawczym jest prowadzone według realizowanych w danej szkole programów nauczania, z dostosowaniem metod i form ich realizacji do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów.

5. Na realizację obowiązkowych zajęć edukacyjnych w oddziale przygotowawczym przeznaczają się w szkolnym planie nauczania taką liczbę godzin, aby zapewniona była realizacja przyjętych w danej szkole programów nauczania w:

- 1) szkole podstawowej dla klas I–III – nie mniej niż 20 godzin tygodniowo;
- 2) szkole podstawowej dla klas IV–VI – nie mniej niż 23 godziny tygodniowo;

- 3) gimnazjum – nie mniej niż 25 godzin tygodniowo;
- 4) szkole ponadgimnazjalnej – nie mniej niż 26 godzin tygodniowo.

6. W oddziale przygotowawczym realizuje się w ramach tygodniowego wymiaru godzin zajęcia edukacyjne, dla których nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania, w wymiarze 3 godzin tygodniowo, oparte na ramowym programie kursów nauki języka polskiego dla cudzoziemców, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 92 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930).

7. Liczba uczniów w oddziale przygotowawczym nie może przekraczać 15 uczniów.

8. W przypadku nagłego wzrostu w szkole liczby uczniów oddział przygotowawczy może być zorganizowany w trakcie roku szkolnego.

9. Do oddziału przygotowawczego, na wniosek rodzica, za zgodą organu prowadzącego szkołę, w której utworzono ten oddział, w ramach posiadanych środków, mogą uczęszczać uczniowie innej szkoły, z uwzględnieniem przepisów art. 17 ust. 2–3a ustawy.

10. Dyrektor szkoły, w której utworzono oddział przygotowawczy, kwalifikuje ucznia do danego oddziału przygotowawczego na wniosek powołanego przez dyrektora szkoły zespołu kwalifikacyjnego, składającego się z dwóch nauczycieli oraz pedagoga lub psychologa.

11. Objęcie ucznia nauką w oddziale przygotowawczym nie wymaga opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej.

12. Do danego oddziału przygotowawczego mogą zostać zakwalifikowani uczniowie:

- 1) w wieku 7–10 lat, co odpowiada klasom I–III szkoły podstawowej;
- 2) w wieku 11–13 lat, co odpowiada klasom IV–VI szkoły podstawowej;
- 3) w wieku 14–16 lat, co odpowiada klasom I–III gimnazjum;
- 4) w wieku 17–18 lat, co obejmuje pełny etap edukacyjny szkoły ponadgimnazjalnej.

13. Nauka w oddziale przygotowawczym trwa jeden rok szkolny.

14. Nauka w oddziale przygotowawczym może być przedłużona nie dłużej niż o jeden rok szkolny, a w przypadku szkoły dla dorosłych – o jeden semestr.

15. Decyzję o przedłużeniu okresu nauki podejmuje rada pedagogiczna, na wniosek złożony przez uczących ucznia nauczycieli, pedagoga lub psychologa nie później niż na miesiąc przed zakończeniem drugiego semestru nauki w oddziale przygotowawczym.

16. Decyzję o zakończeniu nauki przez ucznia w oddziale przygotowawczym w trakcie roku szkolnego podejmuje rada pedagogiczna, na wniosek złożony przez uczących go nauczycieli, pedagoga lub psychologa.

17. Do oddziału przygotowawczego stosuje się odpowiednio przepisy § 17–19.

§ 21. 1. Dla osób niebędących obywatelami polskimi podlegających obowiązkowi szkolnemu placówka dyplomatyczna lub konsularna kraju ich pochodzenia działająca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo stowarzyszenie kulturalno-oświatowe danej narodowości mogą organizować naukę języka i kultury kraju pochodzenia, jeżeli do udziału w tym kształceniu zostanie zgłoszonych co najmniej 7 osób.

2. Łączny wymiar godzin nauki języka i kultury kraju pochodzenia nie może być wyższy niż 5 godzin lekcyjnych tygodniowo.

3. Dyrektor szkoły ustala w porozumieniu z placówką lub stowarzyszeniem wymienionymi w ust. 1, dni tygodnia i godziny, w których może odbywać się w szkole nauka języka i kultury kraju pochodzenia.

§ 22. Osobom niebędącym obywatelami polskimi, o których mowa w art. 94a ust. 3 pkt 1 ustawy, może być przyznane stypendium ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w miesięcznej wysokości równej wysokości stypendium Prezesa Rady Ministrów, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 90k ustawy.

§ 23. 1. Stypendium, o którym mowa w § 22, może być obniżone w przypadku, gdy osoba, której przyznano stypendium, otrzymała średnią ze śródrocznych, rocznych lub semestralnych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych równą lub mniejszą od 3,00 lub otrzymała poprawną lub niższą śródroczną, roczną lub semestralną ocenę klasyfikacyjną zachowania.

2. Stypendium, o którym mowa w § 22, może być zawieszona, jeżeli osoba, której przyznano stypendium:

- 1) podała nieprawdziwe informacje, na podstawie których zostało przyznane jej stypendium;
- 2) nie otrzymała promocji do klasy programowo wyższej lub na semestr programowo wyższy;
- 3) przebywa dłużej niż miesiąc poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w okresie innym niż ferie letnie.

§ 24. Do dnia 31 sierpnia 2019 r. przepisy § 3 ust. 1 i 2 stosuje się do oddziału przedszkolnego zorganizowanego w szkole podstawowej.

§ 25. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 2016 r.³⁾

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

W POROZUMIENIU:

MINISTER KULTURY I

DZIEDZICTWA NARODOWEGO

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 lipca 2015 r. w sprawie warunków i trybu przyjmowania do publicznych przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego, szkół i placówek osób niebędących obywatelami polskimi oraz obywateli polskich, którzy pobierali naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw, a także organizacji dodatkowej nauki języka polskiego, dodatkowych zajęć wyrównawczych oraz nauki języka i kultury kraju pochodzenia (Dz. U. poz. 1202), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zgodnie z art. 1 pkt 81 ustawy z dnia 23 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1010).

Uzasadnienie

Projektowane rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej *w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, którzy pobierali naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw* stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 94a ust. 6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, zgodnie z którym minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w drodze rozporządzenia, określa:

- 1) warunki i tryb przyjmowania do publicznych przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego, szkół, w tym szkół artystycznych, placówek oraz na kształcenie ustawiczne w formie kwalifikacyjnych kursów zawodowych, osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, którzy pobierali naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw, a także rodzaje dokumentów potwierdzających poziom wykształcenia i stan zdrowia tych osób oraz sposób kwalifikowania do odpowiedniej klasy lub na odpowiedni semestr;
- 2) sposób dostosowania procesu kształcenia do potrzeb edukacyjnych osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, którzy pobierali naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw, a także sposób organizacji dodatkowej nauki języka polskiego, dodatkowych zajęć wyrównawczych w zakresie przedmiotów nauczania oraz nauki języka i kultury kraju pochodzenia;
- 3) wysokość stypendium dla osób, niebędących obywatelami polskimi, oraz przypadki, w których stypendium może być obniżone lub zawieszona.

Projektowane rozporządzenie zastąpi rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 lipca 2015 r. *w sprawie warunków i trybu przyjmowania do publicznych przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego, szkół i placówek osób niebędących obywatelami polskimi oraz obywateli polskich, którzy pobierali naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw, a także organizacji dodatkowej nauki języka polskiego, dodatkowych zajęć wyrównawczych oraz nauki języka i kultury kraju pochodzenia* (Dz. U. poz. 1202).

Konieczność wydania nowego rozporządzenia wynika ze zmiany przepisu upoważniającego, zawartego w art. 94a ust. 6 ustawy. Zmiana przepisu została dokonana art. 1 pkt 81 ustawy z dnia 23 czerwca 2016 r. *o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 1010).

W stosunku do obowiązującego stanu prawnego projektowane rozporządzenie wprowadza następujące zmiany.

1) Rozszerzenie kryteriów, na podstawie których dyrektor szkoły publicznej może zakwalifikować ucznia przybywającego z zagranicy do odpowiedniej klasy lub na odpowiedni semestr

Dotychczasowe przepisy rozporządzenia stwarzają dyrektorom szkół problemy z kwalifikowaniem uczniów, gdy kierują się oni wyłącznie dokumentami wydanymi przez szkołę za granicą, potwierdzającymi poziom wykształcenia, (tj. jaką szkołę lub jaki etap edukacji ukończył uczeń za granicą), bądź dokumentami potwierdzającymi sumę lat nauki szkolnej. Ze względu na różnorodność systemów oświaty w Europie i na świecie oraz wynikające z tego powodu różnice w wieku rozpoczynania przez dziecko nauki, ww. dokumenty są niewystarczające do zakwalifikowania ucznia przybywającego z zagranicy do odpowiedniej klasy lub na odpowiedni semestr.

Projekt rozporządzenia zakłada, że dyrektor publicznej szkoły lub publicznej placówki przy kwalifikowaniu ucznia będzie mógł wziąć pod uwagę również jego wiek lub opinię rodziców lub pełnoletniego ucznia (§ 12 projektu rozporządzenia). Zastosowanie większej liczby kryteriów ułatwi dyrektorowi szkoły lub placówki podjęcie decyzji w sprawie zakwalifikowania ucznia do odpowiedniej klasy lub na odpowiedni semestr poprzez wykorzystanie szerszego spectrum czynników, pozwalających na uwzględnienie indywidualnych przypadków, a także rzeczywistych potrzeb edukacyjnych czy możliwości psychofizycznych ucznia. Przykładowo, może to dotyczyć sytuacji, kiedy dziecko, które rozpoczęło naukę w szkole w Wielkiej Brytanii w wieku 5 lat, po przyjeździe do Polski w wieku 7 lat jest kierowane automatycznie do klasy III szkoły podstawowej tylko na podstawie dokumentów stwierdzających, że ma już za sobą dwuletni okres nauki w szkole brytyjskiej.

2) Umożliwienie organom prowadzącym szkoły publiczne tworzenia oddziałów przygotowawczych dla osób przybywających z zagranicy

Polska doświadcza nowych wyzwań stojących przed systemem oświaty w związku z obecnością dzieci z rodzin migranckich. Liczba tych dzieci w polskim systemie oświaty w ostatnich latach systematycznie wzrasta. Osoby przybywające z zagranicy do polskiego systemu oświaty mogą mieć trudności w komunikacji związane z nieznajomością lub słabą znajomością języka polskiego lub trudności adaptacyjne związane z wcześniejszym kształceniem za granicą. Dotyczy to zarówno dzieci obywateli polskich powracających z zagranicy, jak i dzieci cudzoziemców, którzy na przykład jako przedsiębiorcy prowadzą w Polsce działalność gospodarczą, przybyli jako pracownicy migrujący, dzieci osób, które ubiegają się lub uzyskały w Polsce ochronę międzynarodową, czy też dzieci repatriantów.

Dotychczasowe rozwiązania, takie jak możliwość korzystania w szkole z dodatkowych zajęć z języka polskiego, czy zajęć wyrównawczych z danych przedmiotów nauczania, są w obecnej sytuacji niewystarczające. Celem zmian wprowadzanych projektem rozporządzenia jest umożliwienie szybkiego i efektywnego włączenia tych osób do systemu oświaty.

Projekt rozporządzenia przewiduje wprowadzenie – obok istniejących już rozwiązań – możliwość tworzenia w publicznej szkole oddziału przygotowawczego dla osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, podlegających obowiązkowi szkolnemu lub obowiązkowi nauki, które nie znają języka polskiego albo znają go na niewystarczającym poziomie do korzystania z nauki, a także wymagających dostosowania procesu kształcenia do ich potrzeb edukacyjnych oraz formy organizacyjnej wspomagającej efektywność tego kształcenia (§ 20 projektu rozporządzenia).

Projekt rozporządzenia zakłada, że oddział przygotowawczy może być utworzony przez organ prowadzący publiczną szkołę również w trakcie roku szkolnego. Takie rozwiązanie jest istotne w przypadku jednoczesnego napływu do szkoły większej liczby uczniów przybywających z zagranicy, np. dzieci osób ubiegających się o ochronę międzynarodową lub osób ewakuowanych. Ma to także znaczenie w przypadku szkół, w tym szkół obwodowych, do których uczęszczają osoby przebywające w ośrodkach dla cudzoziemców, a także osoby umieszczone w ośrodkach strzeżonych Straży Granicznej, **o których mowa w art. 416 ust. 2**

ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz.1650, z późn. zm.). W takich szkołach – jak pokazuje praktyka – może nastąpić nagły niemożliwy do zaplanowania wzrost liczby uczniów.

Projekt rozporządzenia określa także organizację pracy oddziału przygotowawczego, w szczególności maksymalną liczbę uczniów, co pozwoli na zapewnienie indywidualnego podejścia do każdego ucznia.

Dyrektor szkoły, w której utworzono oddział przygotowawczy, może zakwalifikować ucznia do danego oddziału przygotowawczego w przypadku stwierdzenia, że uczeń ma trudności adaptacyjne związane z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego,

w tym problemy związane z wcześniejszym kształceniem za granicą, lub zaburzenia komunikacyjne, związane z nieznajomością lub słabą znajomością języka polskiego, lub trudności spowodowane przez sytuacje kryzysowe lub traumatyczne, wynikające z konfliktów zbrojnych, klęsk żywiołowych lub innych kryzysów humanitarnych, spowodowanych przez naturę lub człowieka. Podstawą jest wniosek powołanego przez dyrektora szkoły zespołu kwalifikacyjnego, składającego się z dwóch nauczycieli oraz pedagoga lub psychologa (§ 20 ust. 10 projektu rozporządzenia).

Nauka w oddziale przygotowawczym trwa co do zasady jeden rok. Jednakże projekt rozporządzenia uwzględnia możliwość jej przedłużenia nie dłużej niż o jeden rok szkolny, a w przypadku szkoły dla dorosłych – o jeden semestr, w sytuacji, gdy okres ten był niewystarczający dla opanowania przez ucznia języka polskiego na poziomie umożliwiającym efektywne korzystanie z nauki. Decyzję o przedłużeniu okresu nauki podejmuje rada pedagogiczna, na wniosek złożony przez uczących ucznia nauczycieli, pedagoga lub psychologa nie później niż na miesiąc przed zakończeniem drugiego semestru nauki

w oddziale przygotowawczym (§ 20 ust. 14 i 15 projektu rozporządzenia).

Do oddziału mogą uczęszczać także – za zgodą organu prowadzącego szkołę, w której utworzono oddział przygotowawczy – **na wniosek rodziców** uczniowie innej szkoły, z zachowaniem zasady, że organ prowadzący szkołę obwodową ucznia, pokrywa w takim przypadku koszty przejazdu (§ 20 ust. 9 projektu rozporządzenia).

W projekcie rozporządzenia ustala się także podział wiekowy dla uczniów zakwalifikowanych do jednego oddziału przygotowawczego, co umożliwi stosowanie

odpowiednich metod nauczania, oraz liczbę godzin przewidzianą na realizację **obowiązkowych zajęć edukacyjnych, prowadzonych według obowiązujących w danej szkole programów nauczania, które będą dostosowywane do indywidualnych potrzeb rozwojowych**

i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów (§ 20 ust. 4, 5 i 12 projektu rozporządzenia).

Ze względu na fakt, że uczniowie oddziału przygotowawczego nie znają lub słabo znają język polski, zajęcia te zostaną uzupełnione o obowiązkowe zajęcia edukacyjne z języka polskiego jako obcego w wymiarze 3 godzin tygodniowo (§ 20 ust. 6 projektu rozporządzenia). Program tych zajęć zostanie opracowany na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 92 ust. 2 ustawy z dnia 12 lutego 2004 r. *o pomocy społecznej* (Dz. U. z 2016 r. poz. 930), tj. rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 lutego 2011 r. *w sprawie ramowego programu kursów nauki języka polskiego dla cudzoziemców* (Dz. U. poz. 306). Program ten zostanie wpisany do szkolnego zestawu programów nauczania. **Taki minimalny wymiar godzin powinien pozwolić uczniom – pochodzącym zarówno z europejskiego kręgu kulturowego i tych których alfabet języka ojczystego oparty jest na alfabecie łacińskim, jak**

i uczniom pochodzącym spoza europejskiego kręgu kulturowego i tych których alfabet języka ojczystego nie jest oparty na alfabecie łacińskim – na osiągnięcie poziomu biegłości językowej w języku polskim od poziomu A2 (niższy średniozaawansowany) do poziomu B1 (średniozaawansowany) według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy. Oprócz tego, uczeń będzie miał prawo – tak jak dotychczas – do dodatkowych zajęć z języka polskiego w wymiarze minimum 2 godzin tygodniowo oraz do dodatkowych zajęć wyrównawczych, jak również do pomocy osoby władającej językiem kraju pochodzenia ucznia (§ 20 ust. 17 projektu rozporządzenia).

Przewiduje się, że na realizację zadań związanych ze specyfiką funkcjonowania oddziału przygotowawczego dla uczniów przybywających z zagranicy i nieznających lub słabo znających język polski wprowadzona zostanie od 2017 r. dodatkowa waga na ucznia w wysokości 0,3. Ponadto organ prowadzący szkoły będzie otrzymywał – tak jak dotychczas – zwiększone środki przeznaczone na dodatkowe zajęcia z języka polskiego w wymiarze min. 2 godzin tygodniowo.

3) Pozostałe regulacje

Projekt rozporządzenia w zakresie dotyczącym dodatkowych zajęć z języka polskiego, dodatkowych zajęć wyrównawczych, oraz nauki języka i kultury kraju pochodzenia, a także w zakresie przyznawania i zawieszania stypendium ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania nie wprowadza żadnych zmian.

W § 24 projektu rozporządzenia przewidziano regulację mającą na celu możliwość przyjmowania osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi do oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych na zasadach analogicznych jak w przypadku przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego. Potrzeba uregulowania powyższej kwestii wynika z tego, że termin funkcjonowania w systemie oświaty oddziałów przedszkolnych został wydłużona do dnia 31 sierpnia 2019 r. zgodnie

z art. 12 ustawy z dnia 29 grudnia 2015 r. *o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 35)

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 września 2016 r., gdyż w tym dniu wchodzi w życie upoważnienie ustawowe zawarte w art. 94a ust. 6 ustawy o systemie oświaty.

Przedmiot rozporządzenia nie jest objęty zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu tego rozporządzenia.

Projekt rozporządzenia zostanie udostępniony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. poz. 1414, z późn. zm.).